

Rekenkamercommissie Heusden

Jaarverslag 2015

&

Jaarprogramma 2016

De commissieleden:

de heer drs. C.W. van Santvliet

mevrouw drs. S.G.M. van Eck

de heer M. de Bonte

juni 2016

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2015

Voorwoord	pag. 2
Hoofdstuk 1 Wat hebben we gedaan?	pag. 3
§1.1 Onderzoek inhuur	
§1.2 Onderzoek sturing op samenwerkingsverbanden	
§1.3 Communicatie Raad – rekenkamercommissie	
o Werkwijze communicatie tussen de Raad en de rekenkamercommissie	
o Overleg met de raadsfracties	
Hoofdstuk 2 Wat hebben we bereikt?	pag. 8
§2.1 Stand van zaken opvolging aanbevelingen onderzoeken	
Hoofdstuk 3 Wat heeft het gekost?	pag. 10

Jaarprogramma 2016

Hoofdstuk 4 Jaarprogramma 2016	pag. 11
§4.1 Onderzoeken 2016	
§4.2 Groslijst	

Voorwoord

Jaarlijks rapporteert de rekenkamercommissie over haar werkzaamheden, gedane en lopende onderzoeken, budget en de stand van zaken van de rapporten en de gedane aanbevelingen.

Indeling jaarverslag

In hoofdstuk 1 is te lezen welk onderzoek is gedaan en welke zaken verder door de rekenkamercommissie zijn behandeld. In hoofdstuk 2 wordt aangegeven wat we hebben bereikt (stand van zaken opvolging aanbevelingen). In hoofdstuk 3 wordt verantwoording afgelegd over de gedane uitgaven in 2015 (wat heeft het gekost). Het jaarprogramma 2016 is opgenomen in hoofdstuk 4.

Samenstelling rekenkamercommissie

Sinds september 2012 bestaat de commissie uit:

de heer drs. C.W. van Santvliet (voorzitter)

mevrouw drs. S.G.M. van Eck (plv. voorzitter)

de heer M. de Bonte (lid)

Per juli 2016 zal de samenstelling van de rekenkamercommissie wijzigen, omdat de benoemingstermijn van mevrouw Van Eck en de heer De Bonte is verstreken. De procedure voor de selectie van nieuwe leden is, na de voorbereiding eind 2015, inmiddels afgerond. De heer Van Santvliet zal worden herbenoemd en heeft opgetreden als adviseur van de selectiecommissie. Daarnaast zal de rekenkamercommissie worden omgevormd tot een rekenkamer.

Ondersteuning

De ondersteuning van de rekenkamercommissie is in 2015 verzorgd door mevrouw mr. M.C. van Dijk en mevrouw C. Selman (beiden griffie gemeente Heusden).

Hoofdstuk 1 Wat hebben we gedaan?

§1.1 Onderzoek inhuur

Uit de rondgang langs de fracties in 2014 kwam inhuur als onderwerp naar voren waarvoor een bredere belangstelling bestond. Als vervolg hierop heeft de rekenkamercommissie besloten hiernaar een onderzoek uit te voeren. Het onderzoek is opgestart in november 2014 en afgerond in 2015.

Aanleiding en probleemstelling

De gemeente Heusden maakt bij de voorbereiding en uitvoering van het beleid gebruik van tijdelijke externe expertise. Voor de gemeenteraad was niet duidelijk welke keuzes en vrijheidsgraden aan inhuur ten grondslag liggen, welke rollen het college en de raad hierbij hadden, op welke wijze de kennis van incidenteel ingehuurde expertise werd geborgd in de organisatie en hoeveel personele capaciteit en geld er daadwerkelijk omging met inhuur. Inhuur gaat over inkopen van diensten. Daarvoor gelden externe en interne regels, zoals het gemeentelijke aanbestedings- en inkoopbeleid. Er leefden vragen bij de gemeenteraad op welke wijze invulling werd gegeven aan deze regels.

Aanpassing onderzoeksopzet

In januari 2015 is de onderzoeksopzet in die zin aangepast dat de reikwijdte van het onderzoek is verbreed: naast inhuur binnen de reguliere exploitatie is ook de inhuur en de inzet van externe expertise ten aanzien van projecten onderzocht.

Doelstelling onderzoek inhuur derden

De doelstelling van het onderzoek is de raad inzicht te verschaffen in:

- het beleid en de verantwoording ten aanzien van inhuur derden en de rollen van het college en de raad daarin;
- de gang van zaken bij inhuur en op welke wijze daarbij het aanbestedings- en inkoopbeleid worden toegepast;
- de wijze waarop het gebruik van tijdelijke expertise wordt geborgd;
- de kosten van inhuur de afgelopen vijf jaren
- en op basis daarvan conclusies te trekken over de mate waarin doeltreffend, doelmatig, zorgvuldig en transparant wordt omgegaan met inhuur.

Bevindingen en conclusies

Uit het onderzoek blijkt dat in 2014 in Heusden voor een bedrag van € 1,4 miljoen werd ingehuurd voor de uitvoering van de reguliere activiteiten. Daarnaast werd bij ontwikkelprojecten, zoals Dillenburg, De Grassen, Randweg Vlijmen Oost, etc. ook ingehuurd voor een bedrag van circa € 1,3 miljoen. Inclusief de ontwikkelprojecten komt Heusden uit boven het landelijke gemiddelde, dat omgerekend voor Heusden zou uitkomen op € 2,2 miljoen. Zonder die projecten zou Heusden daaronder zijn gebleven.

Ten aanzien van inhuur voor reguliere activiteiten blijkt dat er pragmatisch mee wordt omgegaan. Als flexibiliteit, opvang van pieken of de inzet tijdelijke kennis dit vereisen wordt door de directie gezien of dit met inhuur binnen het personele budget kan worden opgevangen.

Bij inhuur voor projecten gaat het anders. Bij een project wordt een projectbegroting opgesteld waar inhuur onderdeel van uit kan maken. De uitvoering daarvan is een verantwoordelijkheid van de projectleiding. Een overall-afweging van inhuur over de projecten heen wordt niet gemaakt. En doordat inhuur voor projectactiviteiten zich volledig afspeelt binnen dat specifieke project heeft de raad geen zicht, en het college en de directie minder of beperkt zicht, op de aard en omvang. Bij inhuur voor projecten gaat het voor een deel over activiteiten die een gemeente mogelijk ook zelf zou kunnen uitvoeren door hier mensen voor aan te nemen of wellicht te delen met buurgemeenten. Bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van een stedenbouwkundige visie. Doordat afwegingen voor inhuur binnen projecten worden gemaakt bestaat het risico dat de optimale omvang van het totale ambtelijke apparaat in aard en omvang niet wordt bereikt.

Voor inhuur gelden de inkoopregels vastgelegd in de nota inkoopbeleid. Daarin liggen eisen vast over social return, duurzaamheid en lokaal ondernemerschap. Hoe die zich tot elkaar verhouden is niet vastgelegd. Uit het onderzoek komt naar voren dat in de praktijk meestal wordt gekozen voor de beste kwaliteit-prijs verhouding en aspecten social return, duurzaamheid en lokaal ondernemerschap op de achtergrond blijven.

Aanbevelingen

De rekenkamercommissie heeft op basis van de onderzoekresultaten een aantal aanbevelingen opgesteld, die door het college worden ondersteund. De aanbevelingen zijn:

1. Ontwikkel als gemeente een visie op de ambtelijke organisatie: Wat voor soort organisatie wil je als gemeente zijn en bepaal welke deskundigheid je als ambtelijke organisatie nodig hebt en of je daarover permanent wilt beschikken of via inhuur.
2. Voer in de raad een discussie over hoe social return, lokaal ondernemerschap en duurzaamheid zich onderling zouden moeten verhouden en welke gevolgen deze hebben voor de prijs/kwaliteit bij de "keuze" van inhuur/externe dienstverlening.
3. Behandel inhuur via de personele begroting en via de projecten in termen van aansturing afweging en inkoop het zelfde en wees in de uitvoering alert op eventuele patronen die zichtbaar zijn bij inhuur.

Aanbieding en besluitvorming

Het rapport is op 9 juni 2015 aangeboden aan de gemeenteraad en is op hetzelfde moment een persbericht uitgegaan. Bij dit rapport heeft de rekenkamercommissie geen aanleiding gezien voor het opstellen van een nawoord, omdat het college had aangegeven de aanbevelingen over te nemen.

In de informatievergadering Bestuur en Beheer op dinsdag 13 oktober 2015, voorafgaand aan besluitvorming in de raadsvergadering op 12 november 2015, is het rapport door de raad behandeld. Besloten is:

- kennis te nemen van de bestuurlijke reactie van het college op het rapport van de Rekenkamercommissie over inhuur binnen de gemeente Heusden;
- het college te vragen om in lijn met deze bestuurlijke reactie uitvoering te geven aan de gedane aanbevelingen.

Voor de volledige rapportage wordt verwezen naar de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl/rekenkamercommissie).

§1.2 Onderzoek sturing op samenwerkingsverbanden

Tijdens gesprekken met de raad is het de rekenkamercommissie gebleken dat voor het onderwerp sturing op samenwerkingsverbanden ruime belangstelling bestond, maar dat tegelijkertijd sprake was van verschillende accenten. Dit was voor rekenkamercommissie aanleiding om als onderdeel van de voorbereidingsfase van dit onderzoek een kick off bijeenkomst te beleggen, waarvoor alle fracties zijn uitgenodigd. Het doel daarvan was tot een onderzoeksopzet te komen die op voldoende wijze aansloot bij de verwachtingen die leefden bij de raad en die pasten binnen de mogelijkheden die de rekenkamercommissie had. De kick off bijeenkomst heeft plaatsgevonden op 12 februari 2015, waarna het onderzoek is gestart.

Aanleiding en probleemstelling

De gemeente Heusden werkt op tal van terreinen samen met andere gemeenten bij de uitvoering van haar taken. Het aantal samenwerkingsverbanden loopt in de dertig. Ook wordt ongeveer een derde van de begroting van Heusden via samenwerkingsverbanden uitgegeven. Door te kiezen voor samenwerking wordt een aantal taken van de gemeente Heusden door een afzonderlijke organisatie uitgevoerd. Als deelnemer in de samenwerking heeft de gemeente invloed op de uitvoering en wordt aan de gemeente verantwoording afgelegd.

Enige tijd geleden is de bestuurlijke toekomst van de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk verkend (Zouridis, S. en P. Tops, 2014). Daarbij kwamen diverse scenario's aan de orde, waaronder samenvoeging van de drie gemeenten of het intensiveren van de bestaande samenwerking tussen deze gemeenten. Een en ander maakt de aandacht voor intergemeentelijke samenwerking in Heusden in het bijzonder actueel.

Doelstelling onderzoek samenwerkingsverbanden

Het onderzoek richt zich op de sturing en monitoring en de strategische keuzes die ten grondslag liggen aan de samenwerkingsverbanden, inclusief de keuze voor specifieke samenwerkingsvormen, en op de kwaliteit van de informatievoorziening voor de raad vanuit de samenwerkingsverbanden om tot een oordeel te kunnen komen over de effectiviteit en efficiëntie ervan.

Daarnaast wordt onderzocht of duidelijk is wat de meerwaarde van het samenwerkingsverband is in termen van ambitie, organisatorische voordelen, beperken van risico's en toekomstbestendigheid.

Centrale vraagstelling

In welke mate kan de gemeente Heusden als deelnemende partij in een samenwerkingsverband verantwoording dragen voor de doeltreffendheid en risico's die daarin worden gelopen.
Wat betekent dit voor eventueel toekomstig op te zetten/aan te passen gemeenschappelijke regelingen of andere vormen van samenwerkingsverbanden.

Om die vragen te kunnen beantwoorden is gekeken hoe dit zit bij 8 samenwerkingsverbanden. Bij de samenstelling van de lijst van de 8 te onderzoeken samenwerkingsverbanden is gekeken naar spreiding in taken, omvang, regio en vorm van samenwerking. Dit leidde tot de volgende keuze:

- o Jeugdhulp Hart van Brabant
- o GGD Hart voor Brabant
- o Baanbrekers
- o Agrifood Capital
- o Het Groene Woud
- o Veilig Thuis Midden Brabant
- o Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat

Bevindingen

Uit het onderzoek blijkt dat Heusden positief staat tegenover samenwerken en kiest bewust samenwerkingspartners per beleidsthema. Hierdoor is er sprake van een grote variatie in samenwerkingsvormen die allemaal verschillen in inrichting, informatievoorziening en aansturing. Heusden hanteert daarbij geen algemeen geldend beleid voor samenwerken. Van onderwerp tot onderwerp wordt gezien op welke schaal en met welke partners wordt samengewerkt. Doelen die aan de samenwerking zijn gesteld zijn veelal globaal, waardoor weinig kan worden gezegd over het resultaat en de meerwaarde van de samenwerking.

Alle samenwerkingsverbanden voldoen wel aan de formele en wettelijke basisvereisten voor de sturing en verantwoording. Wel zijn er grote verschillen in politieke, bestuurlijke en ambtelijke aandacht. Dit is afhankelijk van het terrein waarop wordt samengewerkt en hoe en met wie. Diversiteit, maatwerk en veel informatie zijn het gevolg. Dit maakt het des te lastiger voor de gemeenteraad om grip te krijgen op samenwerkingsverbanden.

Aanbevelingen

In het onderzoeksrapport zijn vier aanbevelingen opgenomen.

Aanbevelingen	Toelichting
Ontwikkel een algemeen beleidskader voor samenwerking waarin de centrale elementen van samenwerking met elkaar in verband worden gebracht en in een daarmee samenhangende sturings- en verantwoordingsystematiek vastgelegd.	De Rekenkamercommissie stelt op basis van de uitkomsten van het onderzoek voor dat Heusden een algemeen geldend beleidskader voor samenwerkingsverbanden opstelt met daarin opgenomen de doelen voor de samenwerking, de risico's die met de samenwerking worden gelopen en de wijze waarop intern de samenwerkingsverbanden worden afgestemd. En vervolgens hiervan een systematiek van sturing en verantwoording af te leiden, waarbij de sturings- en controle mogelijkheden voor de raad groter zijn naarmate de belangrijkheid van het doel of de omvang van de risico's.
Expliciteer het doel of de doelen van elk samenwerkingsverband	Samenwerking neemt steeds grotere vormen aan. De Rekenkamercommissie adviseert - zeker bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden – de beoogde meerwaarde in toetsbare doelen vast te leggen en aan te geven waarom die doelen het beste met samenwerking gerealiseerd kan worden.
Bepaal op basis van het algemene beleidskader per samenwerkingsverband de informatie die de raad nodig heeft om te kunnen sturen en controleren	Het beleidskader samenwerkingsverbanden kan dan tevens de basis voor het bepalen van de informatie die de raad nodig heeft om te kunnen sturen en verantwoorden en om het raadsdebat over een samenwerkingsverband te richten op de essentie van de samenwerking: de politiek-bestuurlijke en beleidsinhoudelijke aspecten ervan.
Benut het algemene beleidskader om het raadsdebat over een samenwerkingsverband op de juiste zaken te richten: focus op politiek-bestuurlijke en beleidsinhoudelijke aspecten van samenwerking.	Het uitvoeren van het gemeentelijk beleid kan niet zonder samenwerken. Heusden kiest daarbij bewust voor een grote mate van diversiteit en flexibiliteit. Om grip te houden op die vele verschijningsvormen van samenwerking is het nodig dit in te bedden in een algemeen beleidskader. Dit biedt de raad houvast in de sturing en controle.

Aanbieding en besluitvorming

Zoals verwoord in het nawoord bij het rapport kon de rekenkamercommissie in eerste instantie uit de reactie van het college niet opmaken in hoeverre het college de aanbevelingen overnam bij het aanbrengen van meer focus in de sturing, monitoring en verantwoording van samenwerkingsrelaties. Dit bleek pas uit het raadsvoorstel.

Het rapport is op 11 februari 2016 aangeboden aan de gemeenteraad en behandeld in de informatievergadering Bestuur en Beheer op 8 maart 2016. In de informatievergadering heeft de portefeuillehouder (dhr. Hamming) toegezegd:

- In de begroting in de paragraaf verbonden partijen wordt meer expliciet aangegeven wat per samenwerkingsverband wordt beoogd.
- Volgend jaar wordt bekeken hoe de werkwijze van behandeling van de Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de informatievergaderingen bevalt.

De raadsbehandeling heeft plaatsgevonden op 29 maart 2016. Besloten is:

- kennis te nemen van het rapport van de Rekenkamercommissie over 'Intergemeentelijkesamenwerking in Heusden' en de bestuurlijke reactie van het college hierop;
- naast de bespreking van de meer formele documenten als begroting en jaarstukken, 3 keer per jaar de focus binnen intergemeentelijke samenwerking en de voortgang van regionale opgaven te bespreken, mede aan de hand van een vooraf door het college toe te zenden memo;
- hiervoor geen algemeen beleidskader op te stellen.

Voor de volledige rapportage wordt verwezen naar de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl/rekenkamercommissie).

§1.3 Communicatie Raad - Rekenkamercommissie

Werkwijze communicatie tussen de Raad en de rekenkamercommissie:

De communicatie van de rekenkamercommissie is geregeld in artikel 12 van het Reglement van orde:

- Ieder jaar voor 1 april publiceert de rekenkamercommissie – conform artikel 16 van verordening rekenkamercommissie - een jaarverslag.
- Annex aan het jaarverslag wordt een groslijst met mogelijk te onderzoeken onderwerpen voor het eerstkomende jaar opgesteld.
- Een afschrift van het jaarverslag en de groslijst stuurt de rekenkamercommissie aan de raad en het college.
- Onderzoeksrapporten, conclusies en aanbevelingen en de zienswijzen van de betrokkenen op een onderzoeksrapport worden aangeboden aan de raad, onder toezending van een afschrift aan het college en de betrokkenen.
- Het jaarverslag, de groslijst en onderzoeksrapporten, conclusies en aanbevelingen worden gepubliceerd op de gemeentelijke website.
- Belangstellenden kunnen daarnaast rapporten tegen kostprijs bestellen.

Daarnaast heeft de rekenkamercommissie aanvullende werkwijzen met de raad afgesproken:

- Toezending van de opzet van een onderzoek aan het presidium, zodat de raad nog kan reageren op de vraagstellingen;
- Een kick off bijeenkomst met de raad bij start van het onderzoek. In deze bijeenkomst kan de exacte onderzoeksvraag vastgesteld worden (“de vraag achter de vraag”).
- Informeren van het presidium over de voortgang van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie;
- Minimaal tweemaal in een raadsperiode met de fracties afzonderlijk spreken om onderzoeksonderwerpen te kunnen selecteren;
- De rekenkamercommissie brengt zelf persberichten uit over de conclusies en aanbevelingen van de onderzoeksrapporten. De voorzitter van de rekenkamercommissie is in deze het aanspreekpunt voor de pers.

Overleg met de raadsfracties

In 2015 heeft op 30 november en 1 december een rondgang langs de fracties plaatsgevonden om de raad te informeren over de voortgang van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie. Tevens is de rondgang gebruikt om onderzoeksonderwerpen te inventariseren.

Hoofdstuk 2 Wat hebben we bereikt?

Jaarlijks rapporteert de rekenkamercommissie wat de effecten zijn geweest van de aan de raad aangeboden rapporten en dan in het bijzonder wat met de aanbevelingen is gedaan.

§2.1 Stand van zaken opvolging aanbevelingen onderzoek

Hierna zijn de aanbevelingen uit de onderzoeksrapportages vanaf 2013 aangegeven waarvan de monitoring van de opvolging nog loopt en de stand van zaken conform opgave door het college d.d. 23 februari 2016.

Onderzoek subsidiebeleid (2013)

De aanbevelingen van het onderzoek Subsidiebeleid zijn allemaal overgenomen door het college. Op 7 juli 2015 heeft de raad de Kadernota Subsidiebeleid 2015 vastgesteld. Rapportage over de maatschappelijke effecten gebeurt via de wijkatlas. In het voorjaar van 2016 starten de voorbereidingen voor een nieuwe wijkatlas.

Onderzoek toekomstbestendigheid grondexploitaties (2014)

Tabel stand van zaken opvolging onderzoek toekomstbestendigheid grondexploitaties

Aanbeveling	Stand van zaken opvolging volgens college
Verbeter de risico analyse van de grondbedrijfsfunctie, waardoor het inzicht in de effecten van keuzes en de sturingsmogelijkheden voor raad en college wordt versterkt;	In de bijeenkomst met de raad van mei 2015 over de bouwgrondexploitaties (jaarrekening 2014) is onder andere aandacht besteed aan de risico's, informatievoorziening daarover en beheersmaatregelen. Bij de totstandkoming van de jaarrekening 2015 geven we daar verder invulling aan.
Maak de rapportages meer strategisch en kernachtig en maak een onderscheid tussen wat openbaar is en vertrouwelijk (nu is onnodig veel vertrouwelijk);	In de jaarrekening 2015 en de bijbehorende toelichting bouwgrondexploitaties geven we hieraan verder invulling
Doe meer onderzoek naar de marktconformiteit van de grondprijzen voor de woningbouw en van de woningprogrammering.	Voor de vaststelling van de grondprijzen voor 2016 is gebruik gemaakt van uitgevoerde taxaties voor specifieke gebieden, is gekeken naar grondprijzen van omliggende gemeenten en is rekening gehouden met gerealiseerde verkoopprijzen. Daarbij is een inschatting gedaan van de economische situatie en de lokale woningmarkt in 2016 en verder. Voor de woningbouwplanning wordt in overleg met de regio aangesloten bij de huishoudensprognoses van de provincie. Deze planning is door de raad vastgesteld. Aangezien dit jaarlijks op deze wijze wordt ingevuld, is deze aanbeveling daarmee ingevuld.
Actualiseer de beleidsnota's waardoor de raad in positie wordt gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol inhoud te geven.	De nota "Op goede gronden" is in februari 2016 aangeboden aan de raad. Ook in 2015 zijn in verband met de kaderstellende rol van de raad de uitgangspunten voor de herziening van de grondexploitatie per 1-1-2016 in de raad vastgesteld.

Onderzoek inhuur (2015)

Tabel stand van zaken opvolging onderzoek inhuur

Aanbevelingen	Stand van zaken opvolging volgens college
<p>Ontwikkel als gemeente een visie op de ambtelijke organisatie: Wat voor soort organisatie wil je als gemeente zijn en bepaal welke deskundigheid je als ambtelijke organisatie nodig hebt en of je daarover permanent wilt beschikken of via inhuur.</p>	<p>In de begroting 2016 is reeds invulling gegeven aan deze aanbeveling door de permanente ambtelijke capaciteit uit te breiden. In het raadsvoorstel is deze keuze uitdrukkelijk gemotiveerd. In de stelling van de Rekenkamercommissie, dat inhuur op een goede manier wordt vormgegeven, zien we niet direct aanleiding om hiervoor een visie te ontwikkelen. Doelmatigheid en effectiviteit van inhuur komt verder ook aan de orde in het stappenplan concretisering inkoopbeleid (zie hierna), dat in de eerste helft van 2016 ter bespreking aan de raad wordt aangeboden.</p>
<p>Voer in de raad een discussie over hoe social return, lokaal ondernemerschap en duurzaamheid zich onderling zouden moeten verhouden en welke gevolgen deze hebben voor de prijs/kwaliteit bij de "keuze" van inhuur/externe dienstverlening.</p>	<p>Het college heeft via een memo de raad aangekondigd om, naar aanleiding van de aanbevelingen, in het eerste halfjaar 2016 met een stappenplan concretisering inkoopbeleid te komen. In dit plan wordt, in bredere zin dan alleen inhuur, ingegaan op welke concrete manier we het inkoopbeleid kunnen concretiseren en actualiseren. In de raadsplanning is opgenomen om dit plan in het eerste halfjaar van 2016 ter bespreking aan te bieden aan de raad.</p>
<p>Behandel inhuur via de personele begroting en via de projecten in termen van aansturing afweging en inkoop het zelfde en wees in de uitvoering alert op eventuele patronen die zichtbaar zijn bij inhuur</p>	<p>Projectmatig werken doorloopt momenteel een (intern) verbetertraject. Onderdeel van dit traject vormt de aanbeveling van de Rekenkamercommissie om inhuur via de personele begroting en voor projecten hetzelfde te behandelen.</p>

Hoofdstuk 3 Wat heeft het gekost?

De gemeenteraad heeft voor de rekenkamercommissie voor 2015 een budget vastgesteld van € 36.940. De griffier is budgethouder. Alle uitgaven komen ten laste van dit budget, behoudens de personeelskosten van het secretariaat, deze komen ten laste van het budget van de griffie.

Ten laste van het budget komen de volgende kosten:¹

- a) vergoedingen aan de externe leden;
- b) externe deskundigen die eventueel door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
- c) eventuele overige uitgaven die de commissie nodig acht voor de uitoefening van haar taak.

In onderstaand overzicht zijn de ten laste van het budget gedane uitgaven 2015 weergegeven (afgerond op hele euro's).

Overzicht kosten rekenkamercommissie 2015*

Budget	€ 36.940
Vergoedingen aan externe leden (presentiegelden, reiskosten, werkzaamheden onderzoeksoorzetten, onderzoeken e.d.)	€ 12.552
Onderzoekskosten	€ 23.150
• Onderzoek inhuur € 15.500	
• Onderzoek sturing samenwerkingsverbanden € 7.650	
Totale uitgaven	€ 35.702
Restant saldo	€ 1.238

*) bedragen afgerond op hele euro's

¹ Artikel 12 Verordening op de rekenkamercommissie Heusden

Hoofdstuk 4 Jaarprogramma 2016

§4.1 Onderzoeken 2016

In 2016 verricht de rekenkamercommissie in de huidige samenstelling nog één onderzoek: onderzoek naar de bestuurlijke effectiviteit van rekenkameronderzoeken.

Aanleiding

De benoeming van de leden van de rekenkamercommissie van de gemeente Heusden expireert medio 2016. Van de 3 huidige leden zijn 2 leden niet herbenoembaar. Dat impliceert dat de Rekenkamercommissie medio 2016 van samenstelling zal veranderen. Als voorbereiding op de keuze voor het laatste onderzoek dat onder verantwoordelijkheid van de huidige leden nog in 2016 zal kunnen plaatsvinden is een rondje langs de fracties gemaakt om de interesse te peilen voor mogelijke onderwerpen.

Hierbij sprongen er drie onderwerpen uit:

1. De besluitvorming en aanbesteding van een aantal met name genoemde projecten als 't Run, Centrumplan Vlijmen en Voorste Venne;
2. Het beheer van de openbare ruimte;
3. De bestuurlijke effectiviteit van rekenkameronderzoeken.

De rekenkamercommissie heeft gekozen voor het laatstgenoemde onderzoek. Dit op basis van de volgende argumenten:

- Een onderzoek naar de bestuurlijke effectiviteit sluit naadloos aan op de wens tot een afsluitend onderzoek onder verantwoordelijkheid van de Rekenkamercommissie in de huidige samenstelling.
- De resultaten van het onderzoek zullen niet alleen input zijn voor de raad en het college, maar ook voor de rekenkamercommissie zelf. Dit sluit goed aan bij een overgang naar een nieuwe samenstelling.
- Het onderzoek zal in een beperkte tijd kunnen worden uitgevoerd en kunnen worden afgerond vóór de wisseling van de wacht.

Probleemstelling

De onderzoeken van de rekenkamercommissie worden door de raad en het college over het algemeen positief ontvangen en aanbevelingen worden veelal onverkort overgenomen. In de jaarverslagen van de rekenkamercommissie is standaard een paragraaf opgenomen gewijd aan de stand van zaken ten aanzien van de opvolging van de aanbevelingen van afgeronde onderzoeken. De tekst voor deze paragraaf wordt aangeleverd door het college en wordt overgenomen in het jaarverslag van de rekenkamercommissie. De voortgangsrapportage die het college aanlevert voor het jaarverslag van de rekenkamercommissie gaat overigens vrijwel volledig in op de instrumentele doorwerking. Aan de mogelijke conceptuele doorwerking en strategische doorwerking van de rekenkameronderzoeken wordt geen aandacht besteed.

Uit de consultatieronde langs de fracties is gebleken dat raadsleden hierdoor weinig tot geen zicht hebben op de follow up en bestuurlijke effectiviteit van de rekenkameronderzoeken nadat de besluitvorming over de aanbevelingen in de raad is afgerond. De rekenkamercommissie heeft sinds de oprichting hiernaar geen onderzoek verricht.

Daardoor is de doorwerking van de rekenkameronderzoeken voor raadsleden onvoldoende in beeld en kan de raad zich hierover geen goed oordeel vormen. Dit doet tekort aan de controlerende taak van de raad op dit gebied.

Meer inzicht in de doorwerking van rekenkameronderzoeken kan ook de rekenkamercommissie zelf helpen factoren te optimaliseren die van invloed kunnen zijn op de doorwerking en die binnen de mogelijkheden van de rekenkamercommissie liggen.

Centrale vraagstelling en doelstelling

De centrale vraagstelling voor een onderzoek naar de follow up van de rekenkameronderzoeken luidt: In hoeverre hebben de onderzoeken van de rekenkamercommissie Heusden doorgewerkt in de beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering en/of de bedrijfsvoering van de gemeente Heusden. En welke factoren hebben een rol gespeeld bij de mate van doorwerking.

Planning

Het onderzoek is gestart in januari 2016 en de planning is dat de afronding plaatsvindt in mei 2016.

Een onderwerpkeuze is gebaseerd op criteria die zijn geformuleerd in het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie Heusden. Het protocol is opgenomen op de website van de gemeente Heusden (www.heusden.nl).

§4.2 Groslijst

Jaarlijks stelt de rekenkamercommissie een lijst van onderzoeksonderwerpen op die mogelijk onderwerp van onderzoek zijn. De groslijst is opgesteld na het overleg met de raadsfracties eind 2015. Daarna hebben de fracties nog kunnen reageren op de lijst en is de lijst aangevuld of gewijzigd. Zie tabel hierna.

Groslijst december 2015 onderzoeksonderwerpen (in willekeurige volgorde en zonder rangorde)

Onderzoeksonderwerpen	Gemeentebelangen	DMP Heusden	CDA	Heusden Eén	Heusden Transparant	VVD	D66	PvdA
Kwaliteit gem. besluitvormingsprocessen (voorbeelden Het Run, Voorste Venne, Centrumplan Vlijmen)			X		X		X	
Aanbesteding Het Run						X		
vertrouwelijkheid in besluitvormingsprocessen (betrekken bij bestuurlijke effectiviteit Rkc onderzoeken)					X			
Integrale beleidsplanning					X			
Beheer openbare ruimte/openbaar groen	X	X			X	X	X	
ICT-beleid : Digitale dienstverlening aan burgers & digitale communicatie /(kwaliteit website	X	X						
ambtelijke integriteit					X			
Opschaling Heusdens Bureau voor Toerisme		X						
Combinatiefunctionarissen / afloop regelingen		X						
Bestuurlijke effectiviteit van rapporten Rkc		X	X	X	X	X		
Beleid Beheer gemeentelijke eigendommen (vastgoedbeleid kostendekkend? instandhoudingsbeleid)	X		X					
Ambtelijke cultuur mbt burgerparticipatie en – beleids coproductie (buurt bestuurt)		X						
Inkomstenkant Gemeente –mogelijkheden tot verruiming gemeentelijke heffingen; de ratio er onder en de				X				
Sturing en instrumentarium volkshuisvesting								X
Probleem registratie & waardering pachtgronden is opgelost en was incidenteel?			X					
Doorlooptijd beoordeling principeverzoeken RO			X					
Wijze behandelen zienswijzen			X					
Mate van visiegerichtheid, incl. gebruik data als bijv. wijkatlas								
<i>Voor later stadium / niet nu</i>								
Transities / Decentralisaties	X	X	X					
<i>Niet meer genoemd / kan vervallen</i>								
Meerwaarde MFA' s								
Privatisering	X			X	X			
ambtelijke taal in correspondentie met burgers							X	
geluidswallen A59				X				